

Woensdag

21 April.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Adressen worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaars en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTUJDINGEN.

DUITSCHLAND.

HILDBURGHUSEN (Saksen) den 9. April. Gisteren vóór middag 8 ure, heeft men langs den Z. W. zoom van het Thüringerveld een aardbeving gevoeld, die geweldig was dan men immer aldus ondervonden heeft. De beweging ging van het zuiden naar het noorden, en duurde een halve seconde. De schok ging van een gedruisch als het geknal van verre gehoorde kanonschoten vergezeld. Het had dien dag nu geregend en dan gesneeuwd. Tegen den avond werd het helder. Sedert de aardbeving hebben wij bestendig regen en storm. De barometer is 6 strepen gedaald. De schok ging kolfgewijs langs het gebergte, doch op den bergtop werd dezelfde weinig of niet bespeurd. Te Eisfeld en te Grabfeld hoorden men de vensters tegen elkander slaan, zag men tafels en stoelen verschuiven, en de schoorsteenmantels en muren bekrompen scheuren. In Birkensfeld spreunden de bewoners, dat er noodschoten werden gedaan, en werden in geen genagen schrik gebracht.

BELGIE.

ANTWERPEN, den 17. April. Gisteren morgen zijn van hier vertrokken de *Phénix*, kap. *Petersen*, met 206, de Zwedische bark *Catharina* kap. *Sidenwall*, met 101 landverhuizers. — Er bevindt zich nog op stroom de Amerikaanse bark *Plato*, kap. *Holmes*, met 106, en de Engelse bark *Watermijn*, kap. *Falco*, met 89 landverhuizers, beide naar New-York bestemd; heden en morgen zullen nog uit onze dokken gehaald worden de bark *Stad Antwerpen*, met 156, de Noorsche bark *Louis de Geer* met 168, en de Zwedische bark *Alfion* met 146 landverhuizers, alle insgelijks naar New-York. De Engelse driemaster *Earl of Liverpool* is van Londen in ballast alhier aangekomen, om landverhuizers naar New-York te voeren, nademaal de schepen om passagiers aan boord te nemen in onze haven ontbreken.

De minister van binnenlandsche zaken, zegt de *Moniteur de Belge*, heeft inlichtingen doen nemen omtrent het voorkomen van den aanstaanden oogst. Uit de provincien Brabant, Henegouwen, Luik en West-Vlaanderen zijn bereids omstandige verslagen ingekomen, welke hiertoe overeenstemmen, dat de uitgeraafde tarwe en rogge allernuttigst te velde staan. De vertraging in den groei, door de verlenging des winters te wege gebracht, schijnt op de landvruchten eenen heilzamen invloed te moeten uitoefenen. Volgens de gedane waarneming, zijn de oude landbouwers over het algemeen van oordeel, dat de oogst dit jaar overvloedig zal zijn.

Aan den Brugschen *Standaard* schrijft men uit de West-Vlaandische gemeente Houdele: De oogst belooft dit jaar zeer voordelig te zijn; de koude, die gedurende eenige weken heerscht, zal veel goed doen aan het koolzaad; de plant heeft den tijd om zich te versterken. De tarwe en de rogge zijn wat versterkt; dit is niet aanleef voor den oogst. Men is thans bezig om de aardappelen te planten, nooit zijn er meer geplant geweest dan dit jaar. De vlist treft vermindert, daar het zaad te duur is en de goede uitval te wisselvallig. De armoede is zoo groot in onze omstreken, dat de behoeften des nachts de koolzaadplanten en de nieuw geplante aardappelen gaan uitrukken, om tot hun voedsel te gebruiken.

NEDERLANDEN.

GORINCHEM, den 16. April. Tot ons leedwezen vernemen wij, dat het stoomijzer Stad Gorinchem, varende op Middelburg, zijne dienst zal staken. Hetwelke roudt aan den heer T. Smits verkocht zijn, voor een som van f 45000, om voortaan dienst te doen als sleep.

ZWOLLE, den 16. April. Er went te Steenwijk zekere *Jonnes de Vries*, die met de pen alle stukken zoo gelukkig namakt, dat men ze volstrekt niet van de echte onderscheiden kan. Zag heeft hij voor eenigen tijd nagemaakt een muntbillet, en het aan Z. M. den Koning opgezonden, alleen met het doel om te bewijzen, hoe nauwkeurig dezelve nagemaakt kunnen worden. Z. M. heeft den braven man daarvoor een gratificatie geronden van f 50.

— Te Steenwijk waren dezer dag naan drie onderscheidene personen drie muntbilletten uitgegeven, welke alle drie valsch bevonden zijn, doch zoo nauwkeurig met de pen waren nagemaakt, dat ze van de echte bijna niet te onderscheiden zijn; waar er het watermerk in, wellicht zouden zij langen tijd als echte zijn doorgegaan.

— Het ijverige kaatonperet aldaar meende gekroonde redenen te hebben om rekken J. de V. .... debitaat der loterij te Steenwijkeraid, als den fabrikant te mogen verdeden; te minste gisteren morgen, ten 5 ure, werd de genoemde debitaat door de politie gearresteerd, als verdacht zich aan het maken van muntbilletten te hebben schuldig gemaakt.

— Te Deventer mont gisteren een valsche muntbillet ingewisseld zijn, van f 500 en de uitgever in arrest zijn genomen.

— De *Schiedamsche Courant* van den 16. April berigt, dat *Engelste van der Vlies*, te Pijnacker, welke aan gebrek van spijvertoring leed, en in twee jaren voedsel heeft gebruikt, aldaar is overleden.

— Het *Jaarboek* van den dagblad *Oversydel* bevat een allerbelangrijkst, zoo scherp als zeer goedhartig artikel over de voorgedragene wet op ongenoorloofde vereenigingen en gods-

dienst-oefeningen, welke bepalingen nog veel strenger zijn dan die van *Napoleon* en deels lijnrecht in strijd met art. 191 der grondwet.

Het slot van dit hoofdstuk luidt: «Bij de geschiedenis, hoe ons volk van dag tot dag in levenskracht sneemt, en eindelijk, na vele mislukte kuren, den laatste snik geeft, zonder dat men er op het staatsconcel veel van merkt, zal de late nakomeling, als zij haar leest, in slaap vallen; — maar misschien zal er nog een edele traan schitteren in het oog van den bewoner der oevers van de Missouri of Mississippi, wiens voorvader een land verliet, waar men hem in den kerker sloot, omdat hij in de onschuldigheid des hartes met meer dan 21 personen God met psalmgezang verwerde, terwijl men een patent konde nemen om een bordel op te richten, en in onbepaalde getale op de feestdagen der kerk in drinkgelagen mogt tieren op zwelgen.»

— Men schrijft uit Arnhemden, den 18. dezer:

Heden beviel door Gods goedheid, met behulp van den heer J. Oersluiz, verloskundige te Arnhemden, van drie levende zonen, *Johanna Grootjans*, vrouw van *M. Schroever*, visscher alhier.

Deze vrouw verkeert in een hulpbehoevende staat, zoo dat, bij de tot op heden zoo geringe vischvangst, zij in het volstrekte onvermogen verkeert, om in de eerste en vele behoeften van hare kleine lievelingen te voorzien, en houdt miladen, naast God, het oog geslagen op hare meergegode natuurgenooten in deze provincie. Zij bevindt zich met de drie jonggeborenen, naar tijds omstandigheden, in redelijken welstand.

GEMENGDE BERIGTEN.

Uit onderscheiden plaatsen zijn berigten ontvangen van het inbreken en braken van katholieke kerken. — De Christenen hebben thans 117 kerken in China. — Volgens een wetenschappelijk tydschrift zijn er in Pruisen 10,000 blinden, byna 1 op de 1400 zielen. In Nederland zijn sedert een paar jaren vele blinden ziende geworden, maar de meesten zijn nog naar geest en lichaam verlamd en dus tot werken ongeschikt. — Onder de logen van den dag behoort geteld te worden, de geboorte van een kind met een tygerkop, in de omstreken van Nyssel. — De Pruisische landdag is il, zondag door den koning geopend. Z. M. vertelde zyne getrouwen stonden de behoefte die hy gevoelde om te verklaren dat geene magt op aarde hem ooit zal bewegen om de betrekking tusschen vorst en volk constitutioneel te maken: Z. M. streeft niet naar de gunst des volks en zal niet dulden dat er tusschen God in den hemel en 't koninkrijk Pruisen een gescreven grondwet komt, en mer dergelyke fraayigheden die wel te voorzien waren. De eerste bedrijf der comedie is in ere en zonder lagchen afgevoerd; rynde de vorst van Solms-Hohen-Solms-Lich bevestigd tot Landdagmarschall. — Van alle zyden komen berigten in van landverhuizers; by honderden en duizenden ontelende de Europeanen den bodem waar hunne wieg op stond en hunne zakken geplunderd worden. — De min van oorlog in den Haag zal meer niet minder dan 50,000 vreesde bloedzuigers in activiteit brengen. — Te Leipzig wordt een vertaler van Payne's bekende werk, de eeuw der rede, crimineel vervolgd! — Mr. G. van Endegeest heeft in Nederl. zin sterk geredekand over den Haarl. meer, seer in 't voordeel van Leegwater; de groote heerren malkaadr. — en de kleinen beta'en de kosten. — De hervormer Ronge wordt in zyne greengansen met groote strengheid behandeld, hebbende gesproken buiten zyn kring. — In Zwitserl. wordt een lutschep gebouwd met een kajuit voor de passagiers. — Abd-el-kader begint weer offensief te handelen; er is nu order gekomen om hem finaal te oerwinnen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Een ernstig woord tot het Nederlandsche volk.

Niettegenstaande een aantal kundige en waarlijk vrijzinnige mannen door middel der onafhankelijke dag- en weekbladen met loffelijke ijver alle mogelijke pogingen aangewend hebben en nog aanwenden ten einde den nationalen geest uit zijne langdurige verdooving en sluimering optewekken, en hoezeer hun dit eenigzins gelukt moge zijn, zoo heerscht er nogthans bij ons een hoogst laakbare onverschilligheid ten aanzien onzer openbare en algemeene aangelegenheden en belangen, die ons dikweil geheel ontnoedigd en het uitzigt op verbetering derzelve in de toekomst bijna geheel beneveld, en ontleedt men, hoe vurig men in het algemeen ook naar een gunstige verandering daarin haken moge, weinig lust of opgewektheid om door ernstig en ijverig onderzoek eenigzins grondig met onze staatshuishoudelijke inrigting die — zooals wij vroeger reeds aanloonden — eigenlijke en wezenlijke bron onzer veelzijdige ellende, — het gebrekkige derzelve en de middelen tot eene mogelijke verbetering daarvan bekend te worden en tegelijk ook deze laatste aan te wenden, en nogtans is die kennis en aanwen-

ding voor ons van het hoogste belang, ja geheel en al onmisbaar, inlien wij eene verbetering in onze maatschappelijke toestand wenschen te erlangen, die zonder dat niet denkbaar en even zoo onmogelijk is als het den geneshver onmogelijk zijn zoude den tijder, wiens ziekte hij niet herkende, een geschikt en doeltreffend middel toe te dienen dat zijne smarten lenigen en hem genoeving aanbrengen zou. Die kennis nu doen ons de liberale bladen aan de hand; zij zijn het die onverholen en naar waarheid den jammerlijken toestand des volks afschelsen, de oorzaken daarvan aanwijzen en de middelen opgeven welke tijdige aanwending alleen geschikt is hulp en redding aan te brengen, doch volker verwaarloozing eeuzeer de droevigste gevolgen na zich slepen zal.

Het is waar — en wij erkennen dit met blijdschap, want het is ons eene lichtstraal in de duisternis die ons omringt — die vrijzinnige bladen worden meer en meer algemeen gelezen, en de natie toont daardoor ten minste niet geheel en al meer omtrent hare algemeene en dure belangen onverschillig te zijn; doch welken indruk laat die lezing na, welke gevolgen zien wij er van, immers weinig, te weinig veelal; wanneer men zulk een blad onnadankend gelezen heeft, wordt het zuchtend en schouderophalend weggelegd, met de verklaring en de vraag in eenen adem gedaan: ja, 't is alles wel waar, doch wat helpt het?

Wij hebben ons voorgenomen voorerst het ongerijmd, om niet te zeggen dwaas, dezer vraag aan te wijzen; ten tweeden op derzelve naar waarheid te antwoorden en eindelijk te in het licht der geschiedenis, dat groote en nimmer genoeg te overwegen leedverder der menscheit en der staatkunde te beschouwen en ook deze voor ons daarop te laten antwoorden; gaan wij daartoe over.

Wij willen, zeiden wij, eerst de ongerijmdheid der vraag aantoonen en gelooven die niet beter te kunnen doen uitkomen dan door het doen eener tegenvraag: Wat helpt het? Vraagt alzoo de kranke, die op het ziekbed gekluisterd liggende en vurig naar zijne herstelling verlangende, daartoe een middel aangeboden wordt? Vraagt dit den drenkeling, die eenen bijna wissen dood voor oogen hebbende, angstig naar redding uitziet en om hulp roept, wanneer men hem, al ware het ook slechts eenen stroohalm of zwakken draad, toewerpen zoude? Immers neen; heiden grijpen zij elk middel aan dat slechts onder hun bereik is, waar zij maar eenigzins hulp en redding van hopen of verwachten kunnen en klemmen zich als wanhopig aan hetzelfde vast, wetende dat zonder derzelver beproeving zeker alles verloren is en ten volle overtuigd, dat het tijl geboeg is een middel te laten varen en zijn vertrouwen aan hetzelfde te ontzorgen, wanneer deszelfs ondoelmatigheid en ongenoezaamheid door de ondervinding aangetoond en bewezen is.

Doch deden zij ook niet afzoo, dan nog zij het veragund te vragen: wat zouden wij van den kranke zeggen die zijne niet-herstelling den geneesheer wijten, wiens voorschriften hij niet of slechts gedeeltelijk gevolgd, of het middel ten laste leggen zou dat hij niet had willen aanwenden? Wij achten het overtuigd die vraag te beantwoorden, doch willen doen opmerken dat dit beeld ons naar het leven treft. Want lijk met de schuld der oppositie, niet de schuld der onafhankelijke bladen, noch der door haar voorgeschrevene middelen is het, dat wij ons nog met zoo weinig verbetering — hoewel er reeds eenige te bespeuren, is — verlijden mogen, neen, hunner is de schuld die, om welke reden dan ook, gearzeld hebben van die middelen het noodige gebruik te maken.

Ten tweede op derzelve naar waarheid antwoorden; wij zullen dit doen niet aan te wijzen waar en hoe de vrije pers reeds geholpen heeft; gaan wij daartoe eenige jaren terug.

Langen tijd mogt de natie reeds bemerkt of gevoeld hebben dat de algemeene welvaart kwijnde, de bloei des vaderlands meer en meer afnam en een oudragelijke last op hare schouders drukte; zij liet zich daarentrent, wat nog heden bij velen het geval is, met nietige en ijdele magtspreuken tevreden stellen, en gaf zich de moeite niet reke de oorzaken daarvan op te sporen, ja zou het als heilighschennis aangemerkt en met huivering de gedachte van zich afgestoort hebben, die in onze staatsinrigtingen of bij ons bestuur te zoeken; onze wetten werden immers voor modellen gehouden, wij hadden een koning aan het hoofd, (dit hebben we trouwens nog,) die den klinkenden naam van ORANJE-NASSAU droeg, wat op zich zelve reeds genoegzaam is om den onnadankenden grooten hoop te bedwelen, en die wij in onzen waanzin voor den wijsten en besten der vorsten uitkreten, en bewinslieden, ministers, Staten-Generaal enz. van het

